



Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

50. Orationes aliquot ægrotis, & moribundus dicendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Aeternitatis Prodromi Caput II.

63

In hac arummarum congerie Lydwina hoc unum assidue pronuntiavit: *O bone Jesu miserere mei.* Huic etiam virgini triginta octo anni per maximos dolores acti, vix punctulum videbantur ad aeternitatem.

Alis Nicolai nomine, de qua Sarius & Harasius 6. Martii, obiit anno 1447.

Sed est quæ & Servulum & Lydwina annorum in morbo consumptorum numero superet. Beata Coleta, virgo Corbejana incredibilem dolorum vim annis amplius quinquaginta patientissime sustinuit. Subinde octiduo toto vix horulam unam dormivit. Feltis ac dominicis diebus dolores plerumque augebantur. Quandoque tam corporis quam animi agitudine quætebatur. Et, quod illa singulares Dei favore interpretabatur, omnia sanctorum martyrum tormenta sanè horrenda gradatim experta est, aliis cruciatibus super alios divinitus immixtis. Inter hos illa sæpius dixit: *O si ego una omnium febrium æstus ac frigora pati possem!* Theatrum esse cupio, in quo genus omne morborum ludæ, ut inde Angelis & Deo spectaculum fiat. Lectulus, aliorum agrotorum fomentum, clavis illi ac veptibus sparsus videbatur. Hanc illa formidabilem dolorum continuationem ac seriem, annis, ut dixi, amplius quinquaginta, admirabili patientiâ toleravit. Verum & huic virgini tot anni vix momentum visi sunt ad aeternitatem. Porrit & hæc virgo cum beato Bernardo dicere: *Opus meum vix unius est hora: & si plus, pro amore non sentio.*

Bernard. serm. 14. in Cant. med. ferè.

Quare, mi ægrote, si dies & annos tui morbi computes, momentum voca; si patientiam atque constantiam, Beatorum aeternitatem spera, labor est exiguus, brevis dolor, æterna merces.

§. 50.

VT tam sanus quam ægrotus ea quæ sanctè apud animum suum statuit, in opus possit producere, & è verbis facere facta, sequentes orationes addimus, animo confirmando.

I. ORATIO.

Sanis, Egrotis, Moribundis assidue dicenda.

Dilectissime Domine Jesu Christe, in unione illius charitatis, quæ te ipsum Patri obtulisti in mortem, offero tibi cor meum, ut de me & per me fiat beneplacitum tuum. Dulcis Jesu, hoc beneplacitum tuum eligo & desidero, quantumlibet adversa, morbus & mors, insistent, & me totum fidelissimæ Providentiæ, sanctissimæque Voluntati tuæ committo. Spero enim, & rogo, ut me, & omnia quæ circa me sunt, tu dirigas ad gloriam tuam, & animæ meæ salutem.

II. ORATIO.

Ad conservandam cum divinâ Voluntate Conformitatem.

Domine Jesu Christe, qui ad gloriam tuam, & salutem nostram læta permisces tristibus, & ad profectum nostrum secunda adversaque evenire permittis, bonitati tuæ gratias ago, quod mei fueris recedat, & hac exigua cruce servum inutilem visitaveris. Peto autem gratiam ut ex hac qualicumque visitatione tuâ, fructus & proventus, quem tu desideras, consequatur, neque impatientiâ vel ingratitude meâ impediat. Tuam, quæso, manum porrigas, infirmo mihi, meque sicut Petrum Apostolum, cum mergi cœpisset marinis fluctibus, potenti dextrâ erige, ne sub hac cruce labascam & cœcidam. Quod autem potes, id velis etiam rogo, ut præsentem & amarum, carnique molestum calicem à me transferas, sicut Regem Ezechiam cum lacrymis orantem exaudivisti, & lethali morbo mirabiliter liberaisti. Verumtamen non mea, sed tua (quæ semper iusta est & sancta) voluntas fiat. Penes te stat omnis auctoritas de filiis judicandi atque decernendi, nec

Tom. I.

A quispiam te rectius novit, quæ pharmaca morbis nostris curandis conveniant. O mi amantissime Pater, argue, corripe, castiga, ure, seca hoc tempore, ut in æternum parcas, neque in furore tuo peccata nostra inferni flammis exuras. Scio multis prodesse virgam tuam, cum dilectos filios corripis, & corripiendo purgas, exerceas, probas, priusquam electos corones. Paratum cor meum Deus, paratum cor meum, quomodo & quamdiu tibi placuerit, nœ virgæ tuæ paternæ subijci meamque patientiam in cruce probari. In te Domine speravi, non confundar in æternum. Me totum sanctissimæ voluntati tuæ submitto, atque committo. Etiam si me occideris, tamen in te vitæ fontem sperare non desinam. In manibus tuis sunt fortis meæ.

III. ORATIO.

Ad acquirendam Patientiam.

Nosti Omnipotens Deus, quam vile sit & fragile hoc manuum tuarum figmentum, quod ex pulvere formatum, à levi vento concutitur, frangitur, & tandem iterum in pulverem evanescit. Adeo nihil est quod meis ego viribus fidam, qui carne contra spiritum semper reluctante, tot sentio motus indignationis, impatientiæ, pusillanimitatis, dissidentiæ, aliarumque perturbationum, quando vel leviter tangor. Tuam igitur opem imploræ, celestis medicæ, divinum tuum pharmacum, quod **PATIENTIA** dicitur, mihi cupio communicari. Summum nempe in morbis etiam acerbissimis levamentum est **PATIENTIA**.

Da mihi, quæso, Domine, præsentem, & æquo esse animo, ut velut ambidexter læta & tristia, suavia & aspera non aliunde quam de paternis tuis manibus protecta suscipiam, mihi quæque divinitus esse immixta certissimè credam, quoniam ad filiorum tuorum exercitationem ac profectum dirigis omnia.

C Doceat me, obsecro, spiritus tuus, quo confortante possumus omnia, ut sciam animam meam in patientiâ possidere usque ad mortem. Tu es Dominus qui aculeos & dolores omnium & singulorum laborantium consideras: ego verò licet nondum ad sanguinem usque restiterim, tamen carnis imbecillitatem & recalcitrantis naturæ vim sæpe vel invitus experior. Tantò igitur magis adjuva, Domine, imperfectum meum, ut virtus in infirmitate perficiatur, & ego sincere testari possim, Virga & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Adhæc gratiâ tuâ duce respiciam sæpe in faciem Christi mei, & Filii tui crucifixi, qui se patientibus omnibus absolutam **PATIENTIÆ** speculam & exemplar præbet. Sed & lectissimi ac fidelissimi amici tui in cruce meâ me confortantur, qui tanquam aurum in ardenti fornace à te probati ac purgati, atrocissima quæque supplicia pro te, uti patientissimè, ita & fortissimè pertulerunt, tantò nunc Capiti firmiores in celestibus delitiis, quantò antea patientiores fuerunt in gravibus tormentis.

IV. ORATIO.

Ad augendam Patientiam.

Vita hæc nostra peregrinatio est ab exilio ad patriam. Et ne detineat nos amœnitas viæ, quo minus ad te, Deus, rectâ & celeriter contendamus, excitas nos stimulis, & spinis pungis, ut concupiscamus requiem & finem itineris. Sunt ergo morbi, fletus, luctus, mœror, adversa omnia, velut calcaria quibus segnis hic equus, vel verius, alinus urgetur, ne semper in viâ subsistat. Fac nos, Domine, oblivisci viæ, meminisse patriæ, atque si adjicis pondus adversorum, adde etiam robur ne succumbamus oneri, ad te perpetuò intenti & erecti. Ceterum, tua, Domine, sunt omnia; fac de omnibus sine exceptione, quod inscrutabili tuo iudicio vi-

F 2

sum

sum fuerit, hoc uno dempto, ne me tibi inimicum esse A
patiaris.

V. ORATIO

*Resignationem sui in divinam voluntatem complectitur,
e Ludovico Bloisio.*

Dulcissime Domine Deus meus, memor esto, qua-
so, benignèque considera me pauperem creatur-
am tuam esse, te verò Dominum & creatorem meum.
Ecce ego me in acquissimum iudicium tuum offero, &
gratissimæ voluntati tuæ integrè resigno, paratus hunc
& alium quemvis cruciatum, quamdiu tibi placuerit,
sustinere. Uttere me sicut vis, in tempore & æternitate.
Quidquid tu pater celestis in me & de me facere de-
creveris, facito, nam ad omnia quæ possum humilitate,
me totum tibi offero, trado, & resigno. Libenter patiar
pro te quidquid super me venire volueris, indifferenter
enim volo de manu tuâ bonum & malum, dulce &
amarum, lætum & triste suscipere, & pro omnibus
gratias agere. Custodi me solum, ô Deus, ab omni pec-
cato, & non timebo mortem, nec infernum, dummo-
do in æternum me non projicias, nec deleas de libro
vitæ, non mihi nocebit quidquid venerit tribulationis
super me. Adesto mihi Domine Jesu, in omni loco &
tempore, sitque hæc mihi consolatio, libenter pro te
velle carere omni humano solatio. Et si tua mihi defue-
rit consolatio, tua voluntas & iusta probatio erit mihi
pro summo solatio. Sit nomen sanctum tuum nunc
& in æternum super omnia benedictum.

VI. ORATIO

Ejusdem sensus, sed brevior.

O Amor ineffabilis, ô dulcissime Jesu, Deus meus,
si mihi dares optionem & promitteres, quæcum-
que peterem, te daturum, non aliud peterem, quam
hoc ipsum quod patior, hoc mihi peto, ut laudabilissi-
ma Voluntas tua secundum optimum beneplacitum
tuum in me, de me, per me, & in omnibus semper fiat.
Hic legi possunt in Imitatione Christi lib. 3. c. 29. & c. 30.

VII. ORATIO.

*Litania Ægrotis & Moribundis accommodata
e sacris litteris.*

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, Chri-
ste audi nos, Christe exaudi nos.

Pater de cælis Deus,
Fili Redemptor mundi Deus,
Spiritus sancte Deus,
Sancta Trinitas unus Deus,
Qui sanas contritos corde,
Qui vulneras & mederis,
Qui mortificas & vivificas,
Qui deducis ad inferos & reducis,
Qui orantes in suâ infirmitate curare consue-
visti,
Qui propter misericordiam tuam magnam, salvos
facis omnes sperantes in te,
Qui Job ulcere pessimo percussum sanasti,
Qui Ezechiam a te clamantem a morbo libe-
rasti,
Qui daemonium a Sarâ depulisti,
Qui Tobiam lumen cæli videre fecisti,
Qui Chananæam pro filiâ deprecantem exaudisti,
Qui socrum Petri a febre liberasti,
Qui mulierem spiritu infirmitatis annis octode-
cim inclinatam, ad sanitatem perfectam ere-
xisti,
Qui filium Principis jam mori incipientem a fe-
bre salvasti,

Qui puerum Centurionis verbo sanasti,
Qui paralyticos & leprosos curasti & mundasti,
Qui a spiritibus immundis vexatos & obsecros
liberasti,
Qui mulierem per tactum fimbriæ tuæ a sangui-
nis fluxu sanasti,
Qui surdos audire fecisti,
Qui claudis gressum restituiti,
Qui mutorum ora aperuisti,
Qui cecos illuminasti,
Qui omnes infirmos & ægrotos tangendo sa-
nasti,
Qui omnes oneratos & laborantes reficis,
Qui omnes languores nostros portasti,
Qui filium mortuum matri viduæ vivum resti-
tuisti,
Qui filium Archisynagogi ad vitam revocasti,
Qui Lazarum quatuordecim a mortuis resusci-
tasti,
Qui ægrotos visitasti, & visitantibus præmia æter-
na promissisti,
Qui per umbram Petri multos ab infirmitatibus
suis liberasti,
Qui per sudaria & semicinctia Pauli multos in-
firmos curasti,
Qui per ossa Elisei mortuum ad vitam revocasti,
Deus adjutor & prætor noster,
Susceptor & liberator noster,
Refugium nostrum, & cornu salutis nostræ,
Fortitudo & Patientia nostra,
Salvator & Redemptor noster,
Propitius esto,
Propitius esto,
Propitius esto,
Ab omni malo,
Ab omni peccato,
Ab omni morbo & languore,
Ab omni impatientiâ & pusillanimitate,
A peste & omni contagione,
Ab insidiis diaboli,
A periculis mortis,
A doloribus inferni,
A subitaneâ & improvisâ morte,
A damnatione perpetuâ,
Per tentationem tuam,
Per lacrymas & ærumnas tuas,
Per labores & defatigationes tuas,
Per tristitiam & tedium tuum,
Per pavorem & mororem tuum,
Per sitim & famem tuam,
Per agoniam & sanguineum sudorem tuum,
Per sacrosancta vulnera tua,
Per pretiosum sanguinem tuum,
Per crucem & Passionem tuam,
Per mortem & sepulturam tuam,
Per gloriosam Resurrectionem tuam,
Per admirabilem Ascensionem tuam,
In die iudicii,
Peccatores,
Ut nobis parceas,
Ut nobis indulgeas,
Ut spatium veræ penitentiae nobis concedas,
Ut compunctionem cordis, & fontem lacryma-
rum dones,
Ut nos visitare & consolari digneris,
Ut sanitatem mentis & corporis largiaris,
Ut indulgentiam & remissionem omnium pec-
catorum impertias,
Ut gratiam & consolationem sancti Spiritus in-
fundas,
Ut veram ac Christianam patientiam tribuas,

Miserere nobis.

Parce nobis Domine.
Exaudi nos Domine.
Libera nos Domine.

Libera nos Domine.

Miserere nobis.

Te rogamus audi nos.

Te rogamus audi nos.

Ut nobis

Ut nobis in omni tribulatione nostrâ succurras,
Ut nos in horâ mortis contra omnes insidias dia-
boli protegas,

Ut nos in tuâ gratiâ mori, & ad finem usque
perseverare facias,

Ut extrema nostra benedicas & sanctifices,

Ut spiritum nostrum in manus tuas suscipias,

Ut post obitum nostrum paradisi januas nos gau-
denter introire jubeas,

Ut nos exaudire digneris,

Fili Dei,
Agnus Dei, qui tollis peccata Mundi, parce nobis
Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata Mundi, exaudi nos
Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata Mundi, Misere nobis.
Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater

noster, &c.

✠. Salvo fac servos tuos.

✠. Deus meus sperantes in te.

✠. Adjutor noster esto, ne derelinquas nos.

✠. Neque despicias nos salutaris noster.

✠. Adjuva nos Deus auxiliator noster.

✠. Et propter gloriam nominis tui libera nos.

✠. Domine exaudi orationem meam.

✠. Et clamor meus ad te veniat.

O R E M V S.

Deus, qui Unigeniti tui patientiâ antiqui hostis sa-
perbiam contrivisti, da nobis quæsumus, quæ
idem pro nobis pertulit, digne recolare, sicque exemplo
ejus cuncta nobis adversantia æquanimiter tolerare.

Deus, humani generis benignissime conditor, & mi-
sericordissime reformator, qui hominem invidiâ dia-
boli ab æternâ felicitate dejectum, unigeniti Filii tui
pretioso sanguine redemisti, vivifica nos famulos tuos
gratiâ tuâ vigore, & jacentibus manum porrigere salu-
tarem: reple nos gaudio cordis & lætitiâ spiritus; ex-
pelle à nobis omnes hostiles insidias, & mitte nobis
medicum salutis, Angelum pacis, qui nos in angustiis
positos consolationibus tuis attollat, quibus in præ-
sentis consequamur auxilium, & in futuro præmia ob-
tineamus æterna.

Misericordiam tuam humiliter deprecamur, omni-
potens Deus, quæ amissam gratiam nobis reconciliet,
atque munus patientiæ in illatis omnibus, semper &
ubique protegendo impertiat. Deus, sub cujus nutu-
bus vitæ nostræ momenta decurrunt, suscipe preces
humiliter ad te clamantium, ut de omni adversitate
& ægitudine liberati, perpetuâ te gratiarum actione
laudemus. Per Dominum nostrum JESUM Christum
filium tuum, &c.

VIII. ORATIO.

*Ad stabiliendam humanæ voluntatis cum divinâ
conformitatem.*

Odulcis JESU, neque vitam, neque mortem,
sed tuum beneplacitum desidero, te expecto:
fiat mihi secundum voluntatem tuam. Si vis ut mori-
ar, dulcis JESU, suscipe spiritum meum. Et licet
ad vespertam venerim omnium novissimus, da mihi,
ut tecum, & in te requiem accipiam sempiternam.
Si verò vis, ut diutius vivam, dulcis JESU, hoc
propono, & pro hoc gratiæ tuæ suffragium rogo,
reliquum vitæ meæ corrigere, atque in holocaustum
tibi totum offerre in gloriam tuam, & secundum be-
neplacitum tuum.

Tom. I.

A

IX. ORATIO.

*Ad hoc idem impetrandum, quod summè & unice
est necessarium.*

Domine JESU Christe, obsecro te per amorem
quo omnium hominum onera portasti, ut facias
me onus tristitiæ meæ cum gratitudine suscipere de
manu providentiæ tuæ, & de voluntate paterni cordis
tui, & pro tui amore, quamdiu tibi placuerit, cum ple-
nissimâ mei ipsius resignatione, longanimiter sustinere,
ita dumtaxat, ut me tuâ gratiâ confirmes, ne unquam te
vel in modico offendam, aut à sanctissimâ voluntate
tuâ vel minimam recedam. Atque utinam possem omni-
um & singulorum, qui pro te passi sunt, hominum
pressuras solus sustinere, ut qualemcumque vicem reddere
infinîtæ charitati tuæ. Eja benignissime JESU, ita
quæso unias voluntatem meam cum sanctissimo bene-
placito tuo, ut aliud optare nequeam, quàm quod tu vis.

X. ORATIO.

Ad impetrandam Patientiam.

O Domine Deus meus, confiteor me non vixisse,
proh dolor, sicut debuissim & per gratiam tuam
potuissim. Unde jam toto corde doleo, & me non satis
dolere doleo. Obsecro igitur te Domine, & suppliciter
rogo, ut non facias mihi secundum peccata mea, sed se-
cundum magnam misericordiam tuam, quæ superat
peccata totius mundi. Tu Domine, qui exterius flagella
irrogas, da interius indeficientem patientiam, ita ut laus
tua nunquam recedat de ore meo. Misere mei Domine,
misere mei & adjuva me, sicut tu nosti quod mihi
necesse est in corpore & animâ. Scis omnia, potes om-
nia, qui vivis in seculorum sæcula.

XI. ORATIO.

Post sumptam in morbo sanctissimam Eucharistiam.

Ad JESUM Christum mundi Salvatorem.

Gloria tibi Christe, qui in dulcedine tuâ pauperem
meam animam visitare & refocillare dignatus es.
Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum ver-
bum tuum in pace. Jam te teneo, dulcis amor, jam ultra
non dimitto te. Jam mundo & omnibus quæ mundi
sunt, lubens valescio, jam gaudens ad te venio, Deus
meus. Nihil amodo, nihil, ò bone JESU, me separabit
à te: tibi enim Christe conjunctus sum, in te vivam, in
te moriar, & in te, si volueris, in æternum permanebo.
Vivo jam non ego, vivit verò in me Christus. Tardet
nunc animam meam vitæ meæ; cupio dissolvi, & esse
cum Christo: mihi enim vivere Christus est, & mori lu-
crum. Jam non timebo mala ambulans in regione um-
bræ mortis, quoniam tu mecum es Domine, & sicut
desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat ani-
ma mea ad te Deus: sicut enim anima mea ad Deum fon-
tem vivum, quando veniam & apparebo ante faciem
Dei mei?

Benedic mihi, JESU amantissime, & nunc in pace
dimitte me, quoniam verè tuus sum ego, & in æternum
ultra nunquam dimittam te. O si felici tibi copulâ nunc
societ in æternum, ò si totus in te immergi, totus absor-
beri & sepeliri in te merear, ò si anima mea inter am-
plexus tuos suaviter requiescens absorbeatut tota in te,
& felicissimè fruatur te Deo amatore suo. Quid mihi
jam ultra cum Mundo, mi amantissime JESU? Ecce
nec in cælis quidquam præter te volui. In manus tuas,
Domine JESU, commendo spiritum meum. Recipe
me, dulcis amor, ut in æternum mihi bene sit in te, & in
pace suaviter in te obdormiam & requiescam.

F 3

XII. ORA-

XII. ORATIO.

Ad Beatissimam Virginem Mariam, matrem Domini.

O Mater misericordiae, mater aeterni Regis, perveniant ad te preces meae. Scio me peccatis meis graves penas commoverisse, sed tamen impetra mihi à Filio tuo misericordiam, ut antequam moriar, ex animo convertar, & sinceram agam poenitentiam. O mater Domini, assiste mihi & adjuva me patrocinio & meritis tuis, in omnibus doloribus meis & praesertim in ultimâ necessitate meâ succurre mihi. O mater afflictorum non me deferas in horâ mortis meae.

Ad sanctissimos Angelos.

O Purissimi spiritus, Angeli beatissimi, assistite quâso mihi migranti ex hoc saeculo, & potenter eripite me ab immundorum spirituum insidiis, & animam meam in vestrum consortium assumite. Tu praecipue Angele bone, qui custos es meus fidelissimus, defende me in praelio, ut non peream in tremendo iudicio. O vos omnes sancti Angeli Dei, vestris obsecro intercessionibus defendat, ut infernalis canis mihi non noceat, & ut anima mea ad suum Creatorem pura perveniat.

Ad Patronum, aut Patronos calites.

O Patrone optime, sancte N. sam in te spem aliquam subsidii & confidentiam collocavi. Tuis obsecro deprecationibus apud Deum, & nunc mihi adsis, & praesertim in extremae necessitatis articulo. Impetra mihi quâso benignam sententiam, ut à iudice meo audire merear: Veni benedicte Patris mei, accipe regnum quod paratum est ab initio Mundi. Ut ita tecum ô sancte N. communem & immortalem Dominum glorificem in saecula saeculorum.

CORONIS CAPITIS SECUNDA

ad Lectorem.

Hec ed diximus, sanis & egrotis partim recreandis ut respirent, partim excitandis ut vigilent, partim roborandis ut incantent, ad omnem mortis occursum parati. Cuncta profecto experiri praestat, quàm mori malè. Mala mors errorum omnium non solum pessimum, sed indebilis, & inexpiabilis error est.

Mors mala errorum pessimum error est.

Itaque nunc moribundos accedimus, & iis documenta scribimus, non ut ea tunc primum legant, cum moriendum, sed ut à sanis lecta prosint moribundis.

CAPUT III.

Mortis memoria repraesentatur moribundis.

§. 1. Ars bene moriendae compendiose traditur.

Nescire mori, inscitia omnium miserrima est. Ut ergo id discamus, quod tota vita discendum est, quinque potissimum observanda sunt, quae mortem faciant bonam.

Quinque faciunt mortem bonam.

Primum, *Animus liber & intrepidus*. Res summi momenti hoc est, & ex quo pendeant cetera. Magna pro noxis satisfactio est, rem omnium charissimam tam promptè dedisse. Ideo David: *Voluntarie*, inquit, *sacrificabo tibi*. Nihil hic aequè Deo placet, & hominem juvat quàm imperterritus, liber, promptusque animus, & generosa in Deum fiducia. Tergiversatio hac in te signum est voluntatis humanae cum divinâ non consentientis. Ergo, si aliquando, cur non modò? Huic animo ad promptè moriendum comparando facit singularis affectus ad *Dominam Passionem*, quae singulis diebus Venetis, certis precibus ac operibus colenda.

A Alterum, *Testamenti ac debitorum expeditio*. Error est 2. Testa- de Testamento non cogitare, nisi cum mors in foribus est. menti ac debitorum expeditio. *Vet. Lamb.*

Dispone de bonis, dum adhuc mentis tua es.

In iis porro legandis quae nostri arbitrii sunt, regulam divus Ambrosius hanc suggerit: Fides sincera sit, & providentia perspicax: seu, Charitas cum prudentiâ, prudentia cum charitate. Videat etiam qui dat eleemosynam, aut dari curat, ut apud Deum bono loco sit, & in gratiâ.

Tertium, *Cura salutis unica*. Hic illud maximè locum habeat: *Porro unum est necessarium*. Beatus Augustinus luitis unica. *Luc. 1. 10. vers. 42.*

exemplar bene morientium, decem ante mortem diebus neminem ad se admittit, nisi statâ horâ medicum, & eum qui cibum deferret; ipse in continuas precationes, gemitus, lacrymas effusus, cum Deo de vitâ suâ pertractabat, monebatque nos alios omnes his verbis: Nullus Christianorum hinc emigret sine dignâ & competenti poenitentia.

Quartum, *Sacramentorum trium petitio*, nimirum 4. Sacra- Confessionis, Communionis, & extremae Unctionis. mentorum trium petitio. Non togi velis agrotus, sed ultro hæc petas, nec eo rem differat, dum animus in extremis labris hæserit. Multi malè moriuntur, quia videri nolunt brevi morituri. In hoc negotio salutis distulisse, semper fuit noxium. Ergo qui de malè actis seridè vult dolere, maturè doleat. Hic crebra & robusta Cogitatio locum habet, de quâ consule Bellarminum, de arte mor. lib. 2. cap. 6. mihi pag. 181.

Quintum, *Summe in divinam voluntatem oblatio quàm integerrima*. Animus intrepidus forsitan non aequè ab omnibus exhiberi potest, sed animus cum divinâ voluntate consentiens à nemine non potest. Quocirca milles, oblatio integerrima. etiam uno die, repetat agrotus illud Christi Domini: Ita Pater, quoniam sic fuit placitum ante te. Ita Pater, Ita mi Pater &c. Vix perire potest, qui suum sibi iudicem tam efficaciter conciliat, ne pereat.

§. 2. Tempus malè perditum, quomodo recuperandum. Missum tempus quisquis revocare cupit, avertat se totis viribus, ab omni loco & tempore, seque in illud Aeternitatis Nunc recipiat, in quo Deus: hic in Deo deperdita omnia reperiuntur; hic in Deum homo se immergat hoc modo: O Eterne Deus, utinam, ô utinam omni eo tempore, quod à mundi origine ad usque finem durabit, tam purè, obedienter, & sanctè vixissem, sicut omnes ii homines vixere, qui in omni virtutum exercitio, in ætumnis & laboribus assiduis tibi placuerunt. Utinam ex gratitudine & amore in te, omnes pelagi undas per oculos meos deducere, egenos omnes opportunè juvare, mæstos universos consolari, & te Deum meum iis laudibus, eoque amore prosequi possem, quo te Beati omnes, & Angeli tui prosequuntur. Hæc enim omnia, Domine, amoris tuo promptissimè impendere par esset. Nunc autem, mi Deus, miserere mei, sicut scis, & sicut vis.

De his talibus jam olim pronuntiavit Plalmographus: Ps. 72. v. 10. Et dies pleni inventur in eis. Pleus dierum moritur, inquit Gregorius, qui per hæc transcurant tempora, id quod non transiit, operatur. Amillas horâ reparavit, qui amississe sincerè doluit.

§. 3. Brevis vita quomodo extendenda.

Bonæ mentis homini videndum, non quamdiu vivat, sed quamdiu oportet. Sapientia clamat: *Consummatus in brevi, explevit tempora multa*. Bene multa, quia & universa complectitur. Quomodo enim non explevit omnia tempora, qui transit ad aeternitatem? Quanta sanè tempora non longevitate sed longanimitate, hoc est, non annorum serie, vel dierum numero, sed mentis devotione, & inextinguibili semper proficiendi desiderio